نگاه

ویرگول، کافه

محمد آقاسی
جامعه‌شناس و محقق حوزه افکار عمومی

ظاهر فیلم طعم گیلاس عباس کیارستمی درباره مرگ است؛ اما مردی را در شهر تهران نمایش می‌دهد که ساعت‌ها در تهران می‌گردد تا کسی را پیدا کند که پس از مرگش، روی بدنش خاک بریزد. مردی در شهری سرگشته شده که مدام آدم‌ها او را پشت سر می‌گذارند و از کنارش رد می‌شوند. آدم‌هایی که به هم نمی‌رسند. سه دهه بعد از آن فیلم، اگر کسی می‌خواست تنهایی را روایت کند، تمام یا بخشی از فیلم را در یک کافه می‌گذاشت.

جایی که آدم‌ها در کنار هم، اما دور از هم ساعت‌ها می‌نشینند. حتی آنها که با هم می‌آیند، بعد از مدتی، به صفحه موبایل خیره می‌شوند. جایی که آدم‌ها قرار می‌گذارند و قهوه می‌خورند و فقط کمی عالَمِ خود را از شتاب جهان، جدا می‌کنند. خیابان در دنیای مدرن، زمان را می‌بلعد. ترافیک‌های سنگین در شهرهای بزرگ، دوری نقاطی که آدم‌ها با یکدیگر کار دارند و حجم زیاد سفرهای شهری، چه وسیله نقلیه شخصی یا عمومی، همه و همه باعث می‌شود زمان بلعیده شود. یکی از جاهایی که مکث ایجاد می‌کند، کافه است.

کافه در ایران امروز، بیش از آنکه جایی برای نشستن و نوشیدن باشد، توقفگاه تنفس است. انسان خسته برای خودش چند صندلی کنار پنجره یا بَرِ خیابان گذاشته تا دمی بنشیند. هارت‌موت رزا، جامعه‌شناس آلمانی و نظریه‌پرداز «شتاب اجتماعی»، معتقد است انسان مدرن در جهانی زندگی می‌کند که مدام سرعت تولید، ارتباطات، جابه‌جایی و حتی تجربه‌های عاطفی را افزایش می‌دهد.

دشوار است اما فقط سرعت و زیادشدن آن نیست؛ مسئله این است که انسان شهری، خواه ایرانی یا آنجایی، با جامعه و جهان امکان برقراری ارتباط طنین‌مند ندارد. روابط، زمان، اخبار، دوستی و دشمنی، اندوه و سوگ، همه از دست انسان شهری عبور می‌کند. انسانی که دائم باید به جایی همچون قرار، ایستگاه بعدی، سر کار یا منزل برسد، بی‌آنکه واقعا به جایی برسد. شهرهای بزرگ، با معماری کالبدی سرمایه‌داری متأخر و معماری روانی سرمایه‌داری دیجیتال، شهروندان را به موجودات همیشه آنلاین، در دسترس و دائم در حال حرکت تبدیل کرده‌اند. زندگی به مسابقه بقا تبدیل شده که خط پایانی هم ندارد. چه زمانه غریبی برای انسان است، چیزهایی ساخته شده تا بتوانیم سر جای قبلی‌مان بمانیم.

در چنین جهانی، کافه‌ها در ایران کارکردی فراتر از مصرف پیدا کرده‌اند. آنها جایی برای تعلیق موقت شتاب و به نوعی توقفگاه اجتماعی شده‌اند. داده‌های پیمایش «سنجش ذائقه کافه‌نشینان تهرانی» در سال ۱۳۹۷ نیز دقیقا همین را نشان می‌دهد. فقط ۴۳ درصد برای نوشیدن قهوه یا نوشیدنی به کافه می‌روند، اما ۵۰ درصد برای تفریح، نزدیک ۴۰ درصد برای وقت‌گذرانی، ۳۱ درصد برای قرار ملاقات و حدود ۱۹ درصد برای دورشدن از جامعه و رسیدن به آرامش فکری. این اعداد از تغییر ذائقه مصرف خبر نمی‌دهند، بلکه از تغییر نسبت انسان ایرانی با زمان و شهر حکایت دارند.

کافه در شهری که خانه‌ها را کوچک، خیابان‌ها را خشن، پارک و بوستان را ناامن، انسان را دور از طبیعت و روابط انسانی را فرسوده کرده، معنای مهمی پیدا کرده است. کافه تبدیل شده به جایی که زیستن را به زندگی مبدل کرده است. برای همین کافه و کافه‌نشینی دیگر محدود به شمال تهران نیست؛ کافه در شهرهای کوچک و حتی مذهبی هم رشده داشته است. نه‌فقط به خاطر وجود قهوه و اینکه ذائقه نسل جدید به قهوه متمایل شده است، بلکه چون به فضایی برای بودن نیاز دارد. فضایی نفلیمی (نیمی اصلی و نیمی فرعی)، فضایی نیمه‌خصوصی و نیمه‌عمومی، جایی که بتوان ساعتی از فشارهایی شهری، از کار تا خانواده، از حال تا آینده، از اضطراب اقتصادی تا استرس ترافیکی و از خبرها فاصله گرفت.

در پیمایش انجام‌شده، حتی انتخاب وعده‌های خوراکی نیز قابل تأمل است. لااقل در آن بازه زمانی، بیش از قهوه، بستنی، شیک و چای مصرف می‌شود. یک نشانه دیگر از آن اینکه کافه ایرانی، بیش از آنکه زمینه فرهنگ تخصصی صرف قهوه شده باشد، به دنبال فرهنگ مکث و معاشرت است. تجربه آهسته‌تر زمان، برای انسان ایرانی با ژنوم فرهنگ آرام روستایی، به نوشیدن یک فنجان اسپرسو اولویت دارد. همان چیزی که رزا، تلاش برای بازسازی رابطه انسانی با جهان و جهان اجتماعی می‌داند.

علی‌رغم فشارهای اقتصادی فراوان، شاید به همین دلیل است که کافه زنده و کافه‌گردان همچنان پای کار هستند. سازوکاری که بقا در روان جمعی فرسوده شهری را تسهیل می‌کند. جامعه ایرانی فرصت گفت‌وگوهای طولانی در کنار فامیل، قدم‌زدن و سکوت‌کردن کنار دیگ پخت غذا را از دست داده و آن را به پناهگاه اجتماعی جدید انسانی، یعنی میزهای کوچک کافه منتقل کرده است. کافه ایرانی شاید آخرین جایی باشد که انسان شهری هنوز می‌تواند کمی «بی‌هدف» بنشیند و در عصر شتاب، بی‌هدف نشستن خودش نوعی زندگی‌کردن است.

ستار هاشمی، وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات، در گفت‌وگو با «شرق»:

بازگشایی اینترنت پیام‌آور اعتماد و ثبات کشور است

شرق: در حالی که دولت چهاردهم سرانجام پس از نزدیک به سه ماه قطعی و اختلال گسترده اینترنت، مصوبه بازگشایی اینترنت را تصویب کرده است، حالا وزیر ارتباطات این تصمیم را نه‌فقط یک اقدام فنی، بلکه نشانه‌ای از «بازگشت ثبات و اعتماد» توصیف می‌کند؛ تصمیمی که به گفته او پس از جلسات فشرده «ستاد ویژه ساماندهی و راهبری فضای مجازی کشور» و با دستور مستقیم رئیس‌جمهور وارد مرحله اجرا شده است. ستار هاشمی در شرایطی از آغاز فرایند بازگرداندن اینترنت به وضعیت قبل از دی‌ماه ۱۴۰۴ سخن می‌گوید که اقتصاد دیجیتال، کسب‌وکارهای آنلاین و میلیون‌ها کاربر طی ماه‌های گذشته با یکی از طولانی‌ترین دوره‌های محدودیت اینترنت در ایران مواجه بوده‌اند؛ محدودیتی که حالا دولت می‌گوید ادامه آن می‌توانست به «تضعیف سرمایه‌گذاری، مهاجرت نخبگان و گسترش الگوهای ارتباطی خارج از حکمرانی رسمی» منجر شود.

ستار هاشمی به «شرق» می‌گوید آنچه امروز در حال وقوع است، پیام‌آور پایداری و اعتماد ملی و ثبات کشور است.

وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات و دبیر ستاد ویژه ساماندهی و راهبری فضای مجازی کشور، با بیان تصویب و آغاز اجرای بازگشایی اینترنت کشور به «شرق» گفت: «با دستور رئیس‌جمهوری و پس از برگزاری سه جلسه فشرده کارشناسی و در نهایت برگزاری اولین جلسه رسمی ستاد ویژه، فرایند بازگرداندن اینترنت کشور به وضعیت قبل از دی‌ماه ۱۴۰۴ آغاز شده است».

او با اشاره به تشکیل «ستاد ویژه ساماندهی و راهبری فضای مجازی کشور» به دستور رئیس‌جمهوری، اعلام کرد: «در تاریخ ۲۲ اردیبهشت، رئیس‌جمهوری طی حکمی، مسئولیت این ستاد را به آقای عارف واگذار کرد و از همان زمان، جلسات فشرده و مستمر مقدماتی ستاد آغاز شد؛ به‌گونه‌ای که ظرف تنها ۱۳ روز، سه جلسه کارشناسی و یک جلسه رسمی راهبردی با حضور نمایندگان دستگاه‌های مسئول برگزار شد که نشان‌دهنده اهتمام جدی دولت برای پایان‌دادن به وضعیت فرسایشی موجود بود».

هاشمی ادامه داد: «در اولین جلسه رسمی ستاد که روز گذشته برگزار شد، از مجموع ۱۵ عضو اصلی، ۱۱ نفر حضور داشتند و مصوبه بازگشایی اینترنت با ۹ رأی موافق در برابر دو رأی مخالف به تصویب رسید. دومین مصوبه این جلسه نیز ناظر بر نحوه فعالیت دبیرخانه ستاد و تشکیل کارگروه‌های تخصصی ذیل آن برای پیگیری مستمر حکمرانی هماهنگ و کارآمد فضای مجازی کشور بود».

وزیر ارتباطات با بیان اینکه مصوبه ستاد بلافاصله برای تأیید و صدور دستور به رئیس‌جمهوری ارائه شد، تصریح کرد: «پس از صدور دستور ریاست محترم جمهوری، اجرای مصوبه به وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات ابلاغ می‌شود و پس از آن بلافاصله همکاران ما اقدامات فنی و عملیاتی برای بازگرداندن اینترنت کشور به مدار عادی را آغاز می‌کنند».

او تأکید کرد: «از نخستین روز آغاز به کار دولت چهاردهم، باور قلبی و جهت‌گیری اجرائی ما بر کاهش عوارض ناشی از اختلال ارتباطی در زندگی مردم، پایداری خدمات و حمایت از کسب‌وکارها متمرکز بوده و همواره تلاش کرده‌ایم میان ملاحظات امنیتی، فنی و اجتماعی، رویکردی متوازن، عقلانی و مبتنی بر منافع ملی اتخاذ کنیم».

هاشمی ادامه داد: «تجربه ماه‌های اخیر نشان داد اینترنت نه‌تنها یک ابزار ارتباطی، بلکه بخشی از زیرساخت حیاتی کشور در حوزه اقتصاد، آموزش، سلامت، حمل‌ونقل، خدمات عمومی و امنیت سایبری محسوب می‌شود و هرگونه اختلال گسترده در آن، تبعات زنجیره‌ای و ثانویه‌ای بر زندگی مردم و پایداری خدمات ایجاد می‌کند».

دبیر ستاد ویژه ساماندهی و راهبری فضای مجازی کشور تأکید کرد: «براساس گزارش‌های رسمی، محدودیت‌های اینترنتی در ماه‌های اخیر خسارات درخور توجهی به اقتصاد دیجیتال، کسب‌وکارهای آنلاین و چرخه خدمات کشور وارد کرد و استمرار این وضعیت می‌توانست علاوه بر آسیب‌های اقتصادی، زمینه‌ساز تضعیف سرمایه‌گذاری، مهاجرت نیروهای انسانی نخبه و گسترش الگوهای ارتباطی خارج از چارچوب حکمرانی رسمی کشور شود».

او همچنین با اشاره به اهداف برنامه هفتم توسعه در حوزه ارتباطات گفت: «دستیابی به سهم ۱۰درصدی اقتصاد دیجیتال از تولید ناخالص داخلی تا پایان سال ۱۴۰۷، بدون ایجاد فضای باثبات ارتباطی، توسعه زیرساخت‌های دیجیتال و حفاظت از عدالت ارتباطی ممکن نخواهد بود و دولت چهاردهم قویا خود را متعهد به تحقق این هدف می‌داند».

وزیر ارتباطات در ادامه از تدبیر رئیس‌جمهوری در تشکیل این ستاد قدردانی و اعلام کرد: «باید مراتب تشکر ویژه خود را از نگاه راهبردی و تصمیم مسئولانه دکتر پزشکیان در تشکیل ستاد ویژه، اهتمام و پیگیری‌های مستمر دکتر عارف در برگزاری منظم جلسات و نیز همراهی و مسئولیت‌پذیری اعضای ستاد در استیفای حقوق ملی و بازگرداندن ثبات ارتباطی کشور اعلام کنم».

هاشمی تأکید کرد: «آنچه امروز در حال وقوع است، پیام‌آور پایداری، اعتماد ملی، ثبات کشور و زیست دیجیتال است؛ مسیری که دولت تلاش خواهد کرد با تداوم هماهنگی نهادی، تقویت حکمرانی یکپارچه و پرهیز از تصمیمات غیرمنسجم، آن را پایدار و قابل اتکا نگه دارد».

شایسته‌سالاری معکوس؛ زنجیره مفقود بین وعده و فساد

محمدمهدی اشرفیان رهقی
مدرس دانشگاه و پژوهشگر اقتصاد سیاسی

دولت‌ها همواره مدعی شایسته‌گزینی و جوان‌گرایی هستند و بر واگذاری امور به افراد دارای صلاحیت و شایستگی تأکید کرده‌اند؛ اما در عمل نه‌تنها این وعده‌ها محقق نمی‌شود، بلکه برعکس ناکارآمدی و عدم کفایت، ویژگی مشترک بخشی از بدنه مدیریتی کشور است. و این برخلاف تلاش آشکار و وعده‌هایی است که دولت‌ها حول شایسته‌گزینی می‌دهند و بر آن اصرار می‌ورزند. نتیجه نیز گماردن افراد ناکارآمد، غیرمتخصص و فاقد صلاحیت در مناصب مدیریتی می‌شود که خودشان ممکن است مرتکب فساد نشوند ولی زمینه‌ساز گسترش فساد هستند. مدیران ناکارآمد از چند طریق بستر فساد را فراهم می‌کنند؛ عدم نظارت مؤثر، وابستگی به کارمندان فنی، تضعیف معیارها و رویه‌ها، انتخاب افراد ضعیف‌تر و البته انگیزه برای فساد مالی. اما به‌راستی چه چیزی سبب می‌شود علی‌رغم عزم جدی دولت‌ها بر رفع این کاستی، هر بار شاهد تشدید ناکارآمدی‌ها باشیم؛ وضعیتی که در آن مدیران ناکارآمد در سازمان‌های عمومی قرار می‌گیرند. برای پاسخ به این پرسش، باید به سراغ مفهومی با عنوان شایسته‌سالاری معکوس رفت.

در ادبیات حکمرانی، این پدیده با چند اصطلاح کلیدی مرتبط است؛ شایسته‌سالاری معکوس، حامی‌پروری و مدیریت ضعیف. شایسته‌سالاری معکوس Inverse Meritocracy یا ضد شایسته‌سالاری شاید بهترین توصیف برای وضعیتی است که در آن افراد نالایق براساس روابط شخصی به قدرت می‌رسند. شایسته‌سالاری معکوس مشتمل بر نظامات و روابطی است که بر مبنای آن، انتخاب و ارتقای افراد براساس معیارهایی غیر از شایستگی‌های مرسوم اتفاق می‌افتد. این در حالی است که به اذعان مسئولان، شایسته‌سالاری به‌عنوان راهکار برون‌رفت از مشکلات پذیرفته می‌شود و در اولویت حکمرانان قرار می‌گیرد؛ اما نه به مفهوم مصطلح بلکه براساس بازتعریف مصادیق شایستگی. در فرایند شایسته‌سالاری معکوس که در جوامع در حال توسعه و گذار مرسوم و متداول است، دولت‌ها تعریف مشخص خود از مفاهیمی مانند شایسته‌سالاری و جوان‌گرایی را خلق می‌کنند که بی‌شباهت بر مصادیق عینی و تجربی مرسوم است. در این سیستم، شایستگی مبتنی بر روابط شخصی، وفاداری سیاسی، قومیت یا ویژگی‌های مشابه تعریف شده و رویکردهایی مانند نخبه‌گرایی و جوان‌گرایی نیز در این قاموس بازتعریف می‌شوند. برای نمونه، دایره جوان‌گرایی و نخبه‌گرایی به اعضای سببی و نسبی تقلیل می‌یابد و نگاه برخورداری از ژن خوب مبنای تعریف قلمرو شایستگی می‌شود. این سیستم دقیقا نقطه مقابل نظامی است که در آن مناصب بر پایه توانایی و شایستگی افراد واگذار می‌شوند. نکته مهم این است که بدانیم این پدیده بیشتر در سیستم‌هایی که ظاهرا بر شایستگی تأکید دارند، رخ می‌دهد؛ زیرا شایستگی مفهومی ذهنی و قابل سوءاستفاده داشته و ممکن است به‌عنوان ابزاری برای توجیه تبعیض مورد استفاده قرار گیرد.

یک نقد عمیق بر مفهوم شایسته‌سالاری نشان می‌دهد چگونه باور به شایسته‌سالاری می‌تواند به توجیه نابرابری‌ها و افزایش خودخواهی منجر شود. فهم این موضوع برای درک چگونگی شکل‌گیری شایسته‌سالاری معکوس حائز اهمیت است. در حقیقت شایسته‌سالاری معکوس زنجیره مفقوده بین فساد سیاسی کلان و فساد اداری خرد است؛ چراکه سیستم با انتصاب افراد ناکارآمد، شروع به تخریب ظرفیت‌های نهادی می‌کند و این تخریب، بستری ایدئال برای انواع فساد فراهم می‌آورد. این پدیده مشکل سیستماتیکی است که ریشه در مکانیسم‌های انتصاب دارد و نتیجه آن، حکمرانی بد و زمینه‌سازی فساد است. مصادیق و نشانه‌های شایسته‌سالاری معکوس در ساختار اداری ایران را می‌توان به اشکال مختلف مشاهده کرد؛ تقدم رابطه بر ضابطه که موجب انتصاب افراد براساس وفاداری حزبی، قومی یا فامیلی به‌جای صلاحیت حرفه‌ای و تجربه کاری شده و نتیجه آن وجود شبکه‌های غیررسمی می‌شود که مسیر پیشرفت را تعیین می‌کنند. یا تضعیف معیارهای عینی و بی‌اهمیت نشان‌دادن دانش و مهارت‌های تخصصی برای پست‌های مدیریتی، در کنار طراحی فرایندهای ساختگی استخدام و ارتقا مانند مصاحبه‌های نمایشی یا آزمون‌های نامرتبط که نتیجه آن از پیش برای شخص خاصی تعیین شده است. شایسته‌سالاری معکوس در میان‌مدت منجر به افول کیفیت تصمیم‌گیری و عملکرد سازمان‌ها به دلیل فقدان تخصص لازم در رده‌های مدیریتی می‌شود که خود کاهش انگیزه نیروهای متخصص و شایسته و افزایش فرار مغزها را سبب می‌شود. همچنین در نتیجه این رفتارها، تشدید بی‌عدالتی و شکاف اجتماعی تسری می‌یابد و نتیجه آن تخریب اعتماد عمومی به نهادهای دولتی است. شایسته‌سالاری معکوس یک بیماری سازمانی است که عملکرد را تحلیل برده و فساد را دامن می‌زند. در برابر این آسیب سیستماتیک، راهکارهای متعددی قابل طرح است؛ استقرار نظام شایسته‌گزینی مبتنی بر شاخص‌های عینی و قابل اندازه‌گیری، استقلال نهادهای ارزیابی و نظارتی مردم‌نهاد، شفافیت فرایندهای انتصاب و ارتقا و تقویت نهادهای نظارتی فراقوه‌ای. بدون این اصلاحات، هر وعده شایسته‌سالاری تنها به بازتعریف جدیدی از همان الگوی معکوس خواهد انجامید. در نهایت، باید بر این نکته تأکید کرد که این پدیده یک آسیب سیستماتیک است، نه صرفا مجموعه‌ای از اشتباهات فردی.

جدول ۵۳۲۷ طراح: بیژن کورانی

افقی:
۱- تاب و توان- تشکر- انقلابی معروف مکزیک ۲- کنایه از رفتاری همراه با مدارا و احتیاط است- بی‌دست‌وپا ۳- محل نصب رادار- واله و عاشق- محل مناسب برای شناکردن ۴- هادی الکتریسیته- ویران‌کننده- سنت و آیین ۵- دست شکسته- از مهم‌ترین رنگ‌های قالی ایرانی- مجموعه‌داستانی نوشته هوشنگ مرادی‌کرمانی ۶- تمام‌کردن- قصد خیرخواهانه- پوستین ۷- آخرین مرحله زیبایی‌شناختی که در اثر خوشنویس ظاهر می‌شود- ایمان قلبی- برتری ۸- ایشان- مذهب بومی ژاپن- دچار تردید ۹- کودن- نخستین نشریه بانوان ایران- مقعر ۱۰- تکیه بر پشتی- واسطه- شهری در خراسان رضوی ۱۱- مجموعه‌داستان ایرانی نوشته گلی ترقی- قدرت و نیرو- ویتامینی محلول در چربی ۱۲- نوعی شیرینی- چهره- کثیف‌کردن ۱۳- همسر اسکندر مقدونی- گستردگی- چند رئیس ۱۴- سبز روشن- آلبومی با آواز محمدرضا شجریان و آهنگ‌سازی پرویز مشکاتیان ۱۵- پی‌درپی- لقب شیطان- گناه کوچک

عمودی:
۱- سینمای سوخته آبادان- داستانی نوشته صادق هدایت- از نمادهای حاکمیت هر کشور ۲- همسایه اتریش و رومانی- پایداری در انجام کاری ۳- پرهیزگار- تفریق- خدای هندو ۴- اثری به قلم شاتو بریان فرانسوی- از نام‌های پیامبر اسلام(ص)- پدربزرگ ۵- راز- مشهور- غضروف هلالی‌شکل مفصل زانو ۶- لباس- از ایلات بزرگ ایران در فارس- صد مترمربع ۷- خواندن و نوشتن نمی‌داند- فرزند زکریای نبی(ع)- آبرو و شرف ۸- جایگاه مرشد در گود زورخانه- مرکز کردستان- مقابل رویه لباس ۹- درازکردن- توبه‌کننده- دندان فیل ۱۰- تکرار حرفی- هدایت‌کننده- فرزندانی که از یک پدر و مادر نیستند ۱۱- موج- خوش شکل- جام جهان‌نما ۱۲- انبرک جراحی- پدر خود را در کودکی از دست داده- از نام‌های خداوند ۱۳- بهتان- قسمت کوچکی از خمپاره که بر اثر انفجار جدا شده باشد- واحد پول ویتنام ۱۴- نام قدیم یاسوج- اثری به قلم سینکلر لوئیس، نویسنده آمریکایی ۱۵- مرکز شهرستان تنگستان- غذای پاکستانی که با مرغ تهیه می‌شود- پول خرد هند

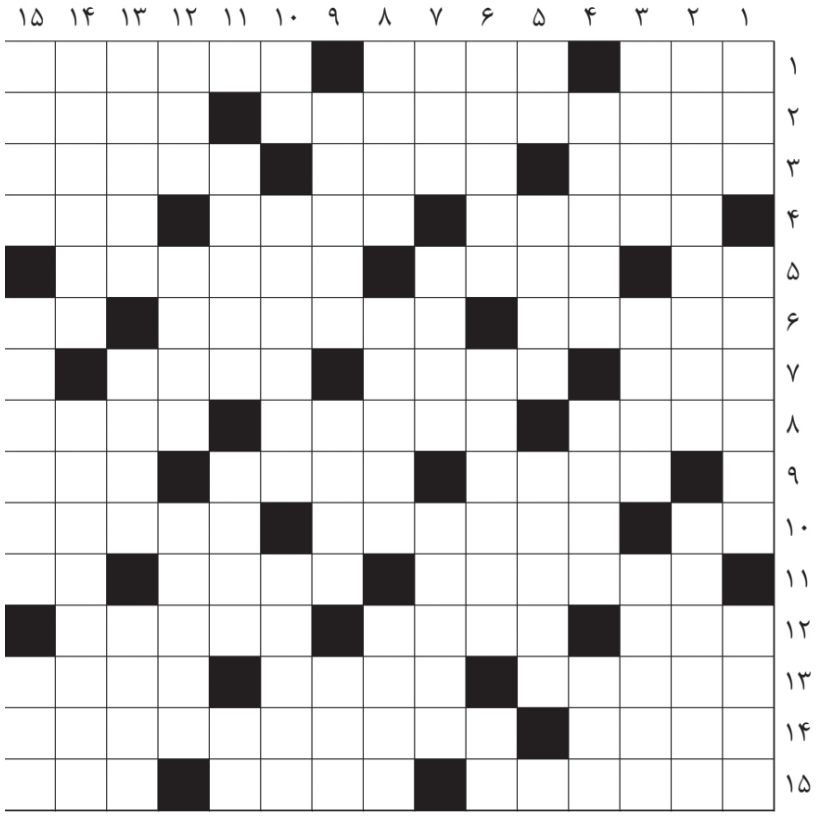

حل سودوکو ۴۳۲۲

۷	۵	۱	۳	۲	۹	۸	۶	۴
۶	۸	۲	۵	۴	۱	۷	۳	۹
۴	۳	۹	۶	۸	۷	۱	۲	۵
۸	۴	۵	۷	۳	۲	۹	۱	۶
۲	۱	۳	۸	۹	۶	۵	۴	۷
۹	۷	۶	۴	۱	۵	۲	۸	۳
۱	۶	۷	۲	۵	۳	۴	۹	۸
۵	۲	۴	۹	۶	۸	۳	۷	۱
۳	۹	۸	۱	۷	۴	۶	۵	۲

۸	۳	۷	۵	۱	۲	۴	۹	۶
۴	۱	۶	۷	۸	۹	۳	۲	۵
۵	۹	۲	۳	۴	۶	۸	۱	۷
۲	۵	۴	۸	۹	۳	۶	۷	۱
۱	۷	۸	۶	۵	۴	۲	۳	۹
۳	۶	۹	۲	۷	۱	۵	۸	۴
۹	۴	۳	۱	۲	۵	۷	۶	۸
۶	۸	۵	۹	۳	۷	۱	۴	۲
۷	۲	۱	۴	۶	۸	۹	۵	۳

حل جدول ۵۳۲۶

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	ک	ا	ک	ا	ی	و	■	ت	ن	ف	ی	ذ	■	ر	گ
۲	ل	غ	و	■	م	ش	غ	ش	■	س	ن	گ	■	س	ر
۳	ک	ا	ل	ر	ی	■	ا	ک	ت	ف	ا	■	ر	ا	س
۴	■	■	م	ی	ن	ا	ب	■	■	ت	ر	ا	م	■	ی
۵	م	ج	ه	ز	■	گ	ر	ا	م	ر	■	م	ی	گ	و
۶	ت	و	■	ش	م	ا	■	س	ر	ت	ی	پ	■	و	ز
۷	ک	ج	ا	■	ا	ه	ت	د	ا	■	ت	ا	چ	ر	■
۸	ا	ی	س	ا	ت	ی	س	■	غ	ن	ی	س	ا	ز	ی
۹	■	ت	ه	و	ر	■	ا	ل	ه	ا	م	■	ا	ر	
۱۰	م	س	■	ی	ک	ج	و	ر	■	ن	ه	ب	■	ی	ا
۱۱	ا	و	ا	ز	■	ب	ی	د	ا	د	■	ص	د	ی	ق
۱۲	ل	■	پ	ه	ن	ا	■	■	ت	و	ک	ی	و	■	■
۱۳	ا	چ	ر	■	ا	ل	ت	ق	ا	■	ت	ر	ل	ا	ن
۱۴	گ	م	ا	ن	ه	■	ت	ا	ن	ک	ر	■	ا	ل	و
۱۵	ا	ل	■	ی	ی	ل	ا	ق	■	ر	ی	ز	ب	ی	ن

سودوکو سخت ۴۳۲۳

زمان پیشنهادی: ۴۰ دقیقه

قانون‌های حل جدول سودوکو
۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.
۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

					۲			
	۹				۶	۵	۷	۴
			۴		۳	۹		۶
	۳	۷						۲
				۲				
۴						۱	۸	
۱		۳	۲		۹			
۹	۸	۴	۱				۶	
			۷					

سودوکو ساده ۴۳۲۳

زمان پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

سودوکو
سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

	۵	۱			۸			
۲	۸							
		۴	۲	۳	۱	۸	۹	۵
	۷	۵			۲			
۱		۳	۶		۹	۷		۴
			۴			۵	۲	
۸	۱	۷	۹	۴	۵	۶		
							۷	۸
			۸			۴	۵	